

JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Szárnyasinfluenza-vírus által okozott humán megbetegedések Vietnamban](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

SZÁRNYASINFLUENZA-VÍRUS ÁLTAL OKOZOTT HUMÁN MEGBETEGEDÉSEK VIETNAMBAN

Az Egészségügyi Világszervezet 2004. január 13-án adta hírül, hogy január 10-én született laboratóriumi eredmények megerősítették **humán mintákban a szárnyasinfluenza A/H5N1 vírus**ának jelenlétét. A minták két gyermektől és egy felnőttől származtak, akik december végén ill. január elején súlyos légúti tünetekkel járó megbetegedés következtében haltak meg Hanoi egyik kórházában.

Október vége óta Hanoiban és a környéki kórházakban összesen **14 személyt ápoltak** súlyos légzőszervi megbetegedés tüneteivel. Közülük 13 gyermek és egy felnőtt volt, utóbbi egy anya, akinek korábban meghalt a gyermeke. E betegek közül a jelentés keltéig **11 gyermek és egy felnőtt meghalt**. Egészségügyi dolgozók megbetegedéséről nem érkezett jelentés. Az ma még nem tudható, hogy valamennyi megbetegedést ugyanaz a vírustörzs okozta-e, és jelenleg még nem bizonyított, hogy a betegség emberről emberre terjedt. A WHO segítséget nyújt a vietnami egészségügyi hatóságnak az esetek kivizsgálásában és az emberekre történő további áttérjedés megelőzésében. A járványügyi vizsgálat a fertőzés forrására és az emberről emberre történő terjedés lehetőségére koncentrál.

A hongkongi Nemzeti Influenza Központban amely tagja a **WHO Globális Influenza Surveillance Hálózatának** a fenti esetekből származó minták közül háromban **megerősítették** a szárnyasinfluenza A/H5N1 vírustörzsének jelenlétét. A mintákat elküldték elemzésre Japán Fertőző Betegségek Nemzeti Intézetébe is, amely szintén tagja a WHO globális influenza hálózatának.

A január 14-én kelt hírek szerint a járványt okozó H5N1 altípusú törzset már részlegesen szekvenálták. **Minden gén szárnyas eredetű**, ami azt jelzi, hogy a vírus, mely három megerősített esetben halálos megbetegedéseket okozott, még nem szerzett emberi influenzavírusokból származó géneket. (Utóbbi növeli az esélyét annak, hogy a szárnyas eredetű vírus könnyedén terjedjen egyik emberről a másikra.)

A Nemzetközi Állatorvosi Járványtani Iroda hivatalos jelentése szerint január elején **Vietnam két déli tartományában** fokozottan patogén, szárnyasinfluenza A vírusának H5N1 altípusa által okozott járványt észleltek **broiler** csirkeállományokban. Azt feltételezik, hogy az első megbetegedések 2003. decemberének utolsó napjaiban kezdődtek. A kórokozó gyorsan terjed és a fertőzés a baromfik **közel 100%-ának elhullását** okozza. A fertőzés következtében a jelentés írásáig **40000 baromfi pusztult el** és – a járvány megfékezését célzó intézkedésként **további 30000 szárnyast kellett megsemmisíteni**. A legfrissebb információk szerint a járvány az ország más

tartományaira is áterjedt. A jelentések arról is beszámolnak, hogy **sertések és kacsák szintén megfertőződtek.**

Vietnamban a szárnyasinfluenza A/H5N1 vírus által **az emberek illetve a baromfik körében okozott járvány közötti kapcsolat jelenleg még nem teljesen tisztázott.** A WHO és Vietnam Egészségügyi Minisztériuma megkezdte annak kivizsgálását, hogy mi a fertőzés forrása, és hogy vajon terjedt-e a vírus emberről emberre. A járványügyi helyzet alakulását fokozott figyelemmel kíséri Vietnam Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériuma is.

A/H5N1 altípusú szárnyasinfluenza-vírus okozott járványt a baromfik körében **2003. decemberében a Koreai Köztársaságban** is. Január 13-án dél-koreai tisztségviselők beszámoltak a H5N1 altípusú vírusnak egy további farmra történő átterjedéséről is. 2004. január 12-én a **japán** hatóságok egyetlen farmról 6000 csirke elhullását jelentették, amit ugyanez a vírustörzs okozott. Ezek a járványok 1925 óta először fordulnak elő Dél-Koreában és Japánban. **Humán megbetegedés e járványok egyikében sem fordult elő.**

Ezekre a fejleményekre történő **válaszként a WHO intézkedések sorozatát** kezdeményezte, köztük a nemzeti hatóságok támogatását a járványok **kivizsgálásában** és a megerősített ázsiai **surveillance** tevékenység folytatásában. A WHO kezdeményezi a **vakcina**-gyártásra kijelölt törzsek és „reagensek” fejlesztését, továbbá a H5N1 törzs antigénjeinek és genetikus állományának elemzését azért, hogy a nemzeti influenza központok számára naprakész **diagnosztikus tesztek**ről gondoskodjanak. A WHO Globális Influenza Hálózata rövidesen megkapja a vírus- és a klinikai mintákat. Megelőző intézkedésként a globális hálózati laboratóriumok azonnal megkezdik azt a munkát, melynek eredményeként új vakcinát lehet előállítani.

Szerkesztőségi megjegyzés. *A szárnyasinfluenza-vírus törzsek rendszerint kizárólag madarakat fertőznek meg. Az első szárnyasinfluenza A/H5N1 vírus által okozott humán megbetegedést 1997-ben, Hongkongban azonosították. A vírus 18 embert fertőzött meg és 6 személy halálát okozta. Az elvégzett genetikai vizsgálatok utólag összefüggést találtak az embereket érintő járvány és egy, a baromfik körében kialakult, és a fokozottan patogén szárnyasinfluenza-vírus által okozott járvány között. A kb. 1,5 millió baromfi azonnali megsemmisítése vélhetően egy, az embereket érintő nagyobb járvány kialakulásának veszélyét hátrította el akkor Hongkongban.*

A szárnyasok közt mostanában zajló influenzajárványok kevesebb humán megbetegedést okoztak. Hongkongban 2003 februárjában a H5N1 altípus által előidézett járványban két megbetegedés és egy haláleset következett be. A Hollandiában, 2003 áprilisában kialakult, H7N7 altípusú szárnyasinfluenza A vírus által okozott járványban egy állatorvos halt meg és 83 személy enyhe tünetekkel betegedett meg. 1999-ben és 2003 decemberének közepén Hongkongban egy szárnyasinfluenza A/H9N2 vírustörzs okozott enyhe megbetegedéseket gyermekek körében (két eset ill. egy eset).

A WHO véleménye szerint minden olyan alkalom, amikor a szárnyasinfluenza-vírus

állatokról az emberre is átjut, fokozott éberséget és megerősített surveillance beindítását indokolja. A fokozottan patogén szárnyasinfluenza-vírusnak egyre növekvő számú országban, kiterjedt baromfi-populációban történő cirkulációja súlyos aggodalmat kelt. Az influenzavírusok nagyon instabilak, a fokozottan patogén állati és humán vírusok együttes cirkulációja lehetőséget biztosíthat a különböző fajspecifitású vírusoknak genetikai állományuk egy részének cseréjéhez, így olyan új influenzavírus törzs alakulhat ki, amely ellen az emberiség nem, vagy ha igen, akkor csupán kismértékben rendelkezik védelemmel. Ez pedig egy új pandémia kialakulásának veszélyét rejti magában.

Forrás: www.who.int/csr/; www.oie.int/

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2004. január 5-11.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző megbetegedések** száma jóval meghaladta az utolsó ötmunkanapos héten regisztrált esetek számát is. A **salmonellosis** és a **campylobacteriosis** járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az 1998-2002. évek azonos időszakában, a **dysenteria** előfordulása nem tért el a korábbi években észlelttől. Az **enteritis infectiosa** esetek száma másfélszerese volt az 1998-2002. évek középértékének, de csupán a háromnegyedét tette ki az előző év azonos hetében regisztráltak.

A héten két gastroenteritis járványról érkezett jelentés.

A **vírushepatitisek** járványügyi helyzete nem tért el lényegesen a korábbi évektől. Az esetek háromnegyede öt területen fordult elő (Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest megye és Budapest).

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** járványügyi helyzete kedvezően alakult, a **varicella** esetek száma közel 20%-kal haladta meg az 1998-2002. évek 2. hetét jellemző középértéket.

Az **idegrendszeri fertőző megbetegedések** előfordulása nem tért el lényegesen a korábbi években észlelttől. A liquor bakteriológiai vizsgálatának tanúsága szerint a gennyes meningitisek közül két esetet a **S.pneumoniae**, egyet a **L.monocytogenes** okozott.

INFLUENZASZERŰ MEGBETEGEDÉSEK HALMOZÓDÁSA MAGYARORSZÁGON

A 2. héten 3 területről, **négy eseményről** érkezett jelentés influenzaszerű megbetegedések halmozódásáról.

Vas megye

Szombathelyen, a Markusovszky Kórház Krónikus tüdő- és belgyógyászati osztályán (ápoltak száma 78 fő, a dolgozók száma 36 fő) január 5-13. között **22 ápolts és 6 dolgozó** betegedett meg influenzaszerű tünetekkel. Szövődményként 5 főnél pneumonia jelentkezett. A január 9-én levett mintákból direkt antigén kimutatással egy esetben az **influenza A vírus** jelenlétét igazolták az OEK Légúti vírus és molekuláris virológiai osztályán. A kórházi osztályon látogatási tilalmat rendeltek el.

Somogy megye

Somogysámsonban (a kistérség három településén kb. 1500 fő lakik), a község háziorvosa január 8-án jelezte, hogy megnőtt az influenzaszerű megbetegedéssel jelentkező betegek száma. A jellemző tünetek: 3-4 napig tartó magas láz, izomfájdalom, száraz köhögés, fejfájás. Az első megbetegedés karácsony és szilveszter között kezdődött, a megbetegedések január első hetében halmozódtak az

állattartó telepen, ahol a dolgozók többsége megbetegedett. Ezt követően a járvány a falu többi lakójára is áttért. Január 10-én 6 mintát küldtek az ÁNTSZ Baranya Megyei Intézetének Víruslaboratóriumába, ahol az elvégzett vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak. Január 14-én a házi orvos jelezte, hogy tovább folytatódtak a megbetegedések, január 4-14. között közel **150 fő** – többségében gyermekek – betegedtek meg. AZ ÁNTSZ kezdeményezésére 9 újabb minta levételére került sor, amelyet az OEK Légúti vírus és molekuláris virológiai osztályára küldtek, ahol a vizsgálatok folyamatban vannak.

Juta községben január 9-11-ig tanítási szünetet rendeltek el a helyi általános iskola I-IV. osztályában, mivel **a hiányzások aránya közel 50%-os** volt: a beíratott 35 tanulóból január 9-én **16 tanuló** influenzaszerű lázas megbetegedés miatt hiányzott. Az eseményről az ÁNTSZ megyei intézete január 12-én a helyi médiából szerzett tudomást.

Komárom megye

Tatabányán, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Szent Borbála Kórháza Belgyógyászati osztályának kardiológiai részlegén január 6-15. között **9 fő** felsőlégúti tünetekkel járó megbetegedését jelentették. A fertőzés veszélyének kitett személyek száma 25 fő. Intézkedések történtek a betegek izolálására, valamint a beteglátogatás korlátozására. Hat beteg vizsgálati anyagának feldolgozása az OEK Légúti vírus és molekuláris virológiai osztályán megkezdődött.

Az influenza jelentőszolgálatot egyetlen megyében sem rendelték el.

A fővárosban az influenza jelentőszolgálat adatai szerint a 2. héten 3233 influenzaszerű megbetegedést regisztráltak, ami az utolsó teljes munkahétnek számító 50. heti adatokat 20%-kal haladja meg. A heti esetszám nem éri el a korábbi évek adatai alapján meghatározott járványküszöböt.

A 2. héten a légúti kóroki monitor keretében begyűjtött vizsgálati anyagok közül egy Győrben előfordult, sporadikus megbetegedésből származó mintából gyorsdiagnosztikus módszerrel **influenza B vírust** mutattak ki.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

2/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.01.05 – 2004.01.11.)

Betegség Disease	a 2. héten (week)			az 1 – 2. héten (week)		
	2004.01.05- 2004.01.11.	2003.01.06- 2003.01.12.	Medián 1998- 2002	2004.	2003.	Medián 1998- 2002
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	136	163	118	183	222	226
Dysenteria	5	4	8	7	10	14
Dyspepsia coli	4	1	4	5	1	6
Egyéb E.coli enteritis	3	2	-	4	2	1
Campylobacteriosis	219	215	131	304	326	230
Yersiniosis	5	2	3	7	4	7
Enteritis infectiosa	725	1008	475	991	1464	730
Hepatitis infectiosa	27	12	25	42	24	44
AIDS	1	1	-	1	1	-
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	2	-	-	2	-
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	-	1	-	-
Scarlatina	71	23	111	94	54	202
Morbilli	-	-	-	-	1	-
Rubeola	-	1	4	3	1	7
Parotitis epidemica	5	2	5	6	7	12
Varicella	1796	1535	1062	2514	2455	1928
Mononucleosis inf.	26	25	20	34	45	39
Legionellosis	3	2	-	5	3	-
Meningitis purulenta	11	14	10	12	22	16
Meningitis serosa	2	1	3	3	1	6
Encephalitis infectiosa	1	-	1	3	-	2
Creutzfeldt-J.-betegség	1	-	•	1	-	•
Lyme-kór	6	10	4	10	11	9
Listeriosis	-	-	-	-	-	-
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	2	1	1	2	1	3
Tularemia	-	-	4	2	1	9
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	-	-	-
Malaria*	-	1	1	-	1	1
Toxoplasmosis	3	8	8	3	12	13

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2004.01.13

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

2/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.01.05 – 2004.01.11.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	12	-	31	76	5	8	258	1	2	-
Baranya	9	-	7	8	-	2	94	3	-	-
Bács-Kiskun	7	-	3	23	1	-	129	1	-	-
Békés	4	-	2	47	1	3	65	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	-	2	18	6	2	77	-	-	-
Csongrád	21	1	38	52	1	1	74	-	-	-
Fejér	4	-	5	35	1	3	68	3	-	-
Győr-Moson-Sopron	2	-	9	13	1	7	79	2	1	2
Hajdú-Bihar	4	1	5	23	3	3	75	-	1	-
Heves	2	-	6	23	-	1	46	1	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	4	1	23	56	3	3	90	1	1	-
Komárom-Esztergom	4	-	5	47	-	2	67	1	-	-
Nógrád	1	-	1	19	-	3	61	-	-	-
Pest	29	-	42	55	3	10	184	3	2	1
Somogy	1	-	-	15	-	3	69	1	-	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	1	9	12	-	-	83	4	2	-
Tolna	4	1	7	86	1	2	136	2	2	-
Vas	4	-	4	20	1	15	18	2	-	1
Veszprém	17	-	16	87	-	2	49	1	-	1
Zala	2	-	4	10	-	1	74	-	-	-
Összesen (total)	136	5	219	725	27	71	1796	26	11	6
Előző hét (previous week)	47	2	85	266	15	23	718	8	1	4

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2004.01.13

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oe

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az Epinfo főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:
dr. Bujdosó László

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona
Főszerkesztő: dr. Melles Márta
Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes
Olvasó szerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

Boros Julianna
dr. Böröcz Karolina
Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X